

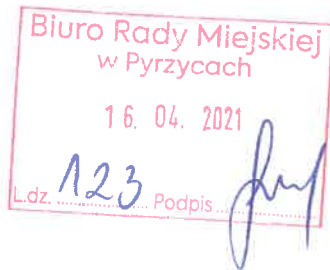

Ośrodek Pomocy Społecznej

Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce
tel. (91) 5 611 150; fax (91) 5 611 163
e-mail: sekretariat@opspyrzyce.pl
www.opspyrzyce.pl

Nasz znak: OPS-DPŚ.060.25.2021.AGK

Pyrzyce, dnia 15 kwietnia 2021 r.

Druk Nr 319/21

Pan

Mariusz Majak

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Pyrzycach

W załączeniu przedkładam sprawozdanie z realizacji **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Pyrzyce na lata 2018 – 2021 za rok 2020**, przyjętego Uchwałą Nr XLV/402/18 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 25 stycznia 2018 r.

BURMISTRZ

Marzena Podzińska

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy
Pyrzyce na lata 2018 – 2021

za rok 2020

GMINA PYRZYCE

Pyrzyce, kwiecień 2021

Doświadczanie przemocy w rodzinie, a więc w środowisku, które powinno stanowić ostoję bezpieczeństwa i zapewnić godne warunki do życia i wzrastania, niesie za sobą szczególnie dotkliwe konsekwencje. Wiąże się to z faktem, że sprawcami przemocy są osoby bardzo dobrze znane ofiarom (rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, małżonkowie, dalsza rodzina), a ofiarami są osoby, które powinny być otoczone szczególną opieką (dzieci, osoby niepełnosprawne, starsze). Powszechnie sądzi się, iż przemoc stosują nie tylko członkowie rodzin dysfunkcyjnych, ale że zjawisko to dotyczy różnych rodzin. Prawdą jest, że przemoc często towarzyszy np. alkoholizmowi. Za przyczyny przemocy uznaje się również chłodną atmosferę w domu, jak i złą sytuację socjalną i ekonomiczną rodziny. Trudno jest uchwycić prawdziwe rozmiary przemocy w rodzinie, chociaż jest ona zjawiskiem dość powszechnym. Najczęściej jednak ofiarami przemocy w domu są dzieci, kobiety oraz osoby starsze. W psychologicznym spojrzeniu na przemoc domową uwagę zwraca się na bezradność i cierpienie ofiary, odsłaniane są mechanizmy sterujące przemocą. Relacje rodzinne oparte na przemocy i akceptowanej agresji powodują powielanie takich wzorców w szerokich relacjach społecznych. Zjawisko przemocy w rodzinie jest niewątpliwie jedną z sytuacji kryzysowych, w jakiej należy podjąć skuteczne działania interwencyjne, jak i profilaktyczne. Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, wymagającym kompleksowych i skoordynowanych rozwiązań w obszarze jej zapobiegania.

W obliczu skutków epidemii wywołanej rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 rok 2020 wyznaczył szereg nowych wyzwań podmiotom udzielającym pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Priorytetowym zadaniem stało się zminimalizowanie skutków niekorzystnie wpływającego na życie wirusa. Niepewność, frustracja, ograniczenia w kontaktach społecznych, troska o zdrowie mogą powodować napięcia i trudności w powstrzymaniu się od agresywnych zachowań, co z kolei wiąże się ze zwiększonym ryzykiem dotyczącym bezpieczeństwa osób w szczególności dzieci, w rodzinach z problemem przemocy.

Ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczających przemocy, a także osobom realizującym zadania związane z procedurą Niebieskie Karty konieczna stała się zmiana sposobu i form udzielanej pomocy. Dążono do tego aby rodziny zmagające się z problemem przemocy miały przekonanie, że nadal mogą liczyć na wsparcie lokalnych służb i instytucji na co dzień zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy, niezależnie od sytuacji spowodowanej epidemią. Szczególnie ważnym zdaniem w roku 2020 było bieżące analizowanie sytuacji rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty a także nawiązanie kontaktu z tymi rodzinami, w przypadku których w ostatnim czasie zakończono prowadzenie działań w ramach procedury Niebieskie Karty, celem sprawdzenia czy i w jaki sposób aktualna sytuacja wpłynęła na stan bezpieczeństwa osób wcześniej krzywdzonych.

W celu realizacji powyższych zadań wykorzystano zdalną komunikację m.in. poprzez rozmowy telefoniczne, korespondencję mailową. Koniecznym stało się bieżące monitorowanie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz zmagające się z problemem przemocy. Pracownicy socjalni, pracownicy oświaty w niektórych przypadkach stanowią jedyne źródło informacji na temat sytuacji domowej dzieci. Każdy sygnał wskazujący na to, że w rodzinie może dochodzić do przemocy budził niepokój. Podejmowano odpowiednie działania celem zweryfikowania sytuacji rodziny, aby osoby potrzebujące pomocy uzyskały ją. Systematycznie monitorowano środowiska rodzinne, motywowano osoby podejrzane o stosowanie przemocy do powstrzymywania się od zachowań przemocowych oraz informowano o ich negatywnych konsekwencjach.

W przypadkach podejrzenia wystąpienia bądź eskalacji przemocy zawiadamiano Policję o konieczności podjęcia interwencji w środowisku, monitorowanie w godzinach popołudniowych, wieczornych oraz dniach wolnych od pracy. W sytuacjach gdzie konieczna była wizyta w środowisku zachowywano zasady bezpieczeństwa. Również w przypadku organizowania posiedzeń grupy roboczej stosowano podstawowe zasady bezpieczeństwa związanego z ochroną przed zakażeniem COVID-19. Osobom doświadczającym przemocy przekazywano informacje o miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego – psychologicznego, prawnego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego udzielanego za pomocą rozmów telefonicznych czy komunikacji elektronicznej. Osoby objęte procedurą zobowiązano do przekazywania na bieżąco telefonicznie informacji o swojej sytuacji.

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.) i obowiązujące akty wykonawcze m.in. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245). Na mocy art. 6 ust 1 wskazanej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.1876 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zarządzeniem Nr 176/2019 z dnia 24.06.2019 r. Burmistrz Pyrzyc powołał Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w skład którego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, straży miejskiej, prokuratury, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych oraz zespołu kuratorskiego. Zespół tworzy grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z działalności instytucji, która reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Szczegółowe warunki funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa uchwała nr LXII/540/14 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 18 września 2014 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz warunków jego funkcjonowania.

W roku 2020 w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodziło 14 osób w następującym składzie:

- 1) Paulina Nowak – przedstawiciel Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Agnieszka Gajewska – Kuca – przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 3) Anna Włochyńska – przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 4) Anita Fryszka – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- 5) Justyna Kasperska – przedstawiciel Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej;
- 6) Beata Berdzik – przedstawiciel Szkoły Podstawowej;
- 7) Maria Jurecka – przedstawiciel Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ESKULAP;
- 8) Bogumiła Łuczak – przedstawiciel Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ESKULAP;
- 9) Dawid Symela – przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji;
- 10) Marcelina Pałaszewska – przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji;
- 11) Michał Maduzia – przedstawiciel Straży Miejskiej;
- 12) Karina Banasik – Iwko – przedstawiciel Prokuratury Rejonowej;
- 13) Mariola Łada Siwiec – przedstawiciel Sądu Rejonowego w Stargardzie;
- 14) Bogumiła Sarzała – przedstawiciel Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Krokus”.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest koordynowanie i integrowanie działań podmiotów uczestniczących na obszarze danej gminy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez: integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów;

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół tworzy grupy robocze których działanie obejmuje:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art.6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek opracowania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjętego uchwałą nr XLV/402/18 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 25 stycznia 2018 roku na lata 2018 - 2021. Celem programu jest efektywne i zintegrowane działanie przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Realizacja programu następuje na podstawie corocznego harmonogramu działań. W Przyjętym Uchwałą Nr

XIX/144/20 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 23 stycznia 2020 r. harmonogramie założono jako cel główny zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Pyrzyce poprzez cele szczegółowe:

1. monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Pyrzyce na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form,
3. poprawa skuteczności działań instytucji zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy,
4. zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Realizacja programu obejmowała działania podejmowane przez poszczególne instytucje ściśle współpracujące w Zespole Interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Pyrzyce.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PYRZYCACH

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach odpowiedzialny jest za obsługę techniczno - organizacyjną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W roku 2020 do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 19 formularzy Niebieskiej Karty, w tym: 18 przekazanych przez przedstawicieli policji, 1 przez przedstawicieli pomocy społecznej. W zakresie procedury Niebieskie Karty członkowie zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych sporządzili 17 formularzy Niebieskich Kart C z osobami doznającymi przemocy i 12 formularzy Niebieskich kart D z osobami stosującymi przemoc. Kontynuowano realizację dalszych działań wobec 18 rodzin w których procedurę Niebieskiej karty wszczęto w 2019 r. Odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 67 posiedzeń powołanych grup roboczych, w skład których wchodziłi specjaliści w zależności od specyfiki problemów osób i rodzin objętych działaniami m.in: przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowej, a także psychologzy, pedagogzy szkolni, kuratorzy, asystenci rodziny, pielęgniarki środowiskowo – rodzinne.

Tab. 1 Liczba wszczętych procedur NK na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2018 - 2020

MIEJSCOWOŚĆ	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Pyrzyce	16	21	8
Repnowo	1		1
Żabów	2	4	2
Ryszewko	1		
Ryszewo			1
Turze		1	
Młyny		1	1
Okunica		1	
Stróżewo	1		

Brzesko	1		1
Nowielin		4	1
Mielęcín	1		4
Krzemlin	1	3	
Łącznie	24	36	19

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

W roku ubiegłym decyzją Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zakończono 28 procedur, w tym 10 z roku sprawozdawczego, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Z pomocy grup roboczych skorzystały 73 osoby (pomoc rozumiana jako wszelkie działania podejmowane wobec poszczególnych osób).

Kobiety – ogółem 32, w tym:	Mężczyźni – ogółem 33, w tym:	Dzieci – ogółem 8, w tym:
niepełnosprawne - 3	niepełnosprawni - 3	niepełnosprawne - 1
starsze- 9	starsi - 8	

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

W celu zapewnienia osobom dotkniętym przemocą stan bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, wobec 7 sprawców przemocy zastosowano środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania. Głównymi przyczynami wzmagającymi agresję sprawców dopuszczających się różnych form przemocy jest m. in. problem alkoholowy, brak właściwej komunikacji i relacji pomiędzy domownikami, brak umiejętności rozwiązywania konfliktów. W zakresie procedury NK w przypadku 6 sprawców mających problem alkoholowy podejmowano czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego, terapii odwykowej, leczenia farmakologicznego.

Częstym problemem współwystępującym w rodzinie dotkniętej przemocą są problemy opiekuńczo – wychowawcze. W zakresie indywidualnego planu wsparcia w przypadku 4 rodzin z dziećmi przydzielono asystenta rodziny celem poprawy funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz motywowania i wspierania w podejmowanych czynnościach związanych często ze zmianą postaw, eliminowaniem czynników sprzyjających niepożądanym zdarzeniom. Rolą asystenta rodziny jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie w sposób akceptowany społecznie pełnić prawidłowo swoich funkcji.

Dla uzyskania wskazanych celów asystent rodziny podejmował:

- pomoc we wzmacnianiu rodziny i wzbudzenie motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji nałożonych celów,
- pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodziny,

- wsparcie w rozwiązywaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodziny,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązanie podstawowych problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodziny oraz ich aktywności zawodowej.

Z uwagi na występujący problem przemocy w przypadku 4 rodzin skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Stargardzie, VII Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację dzieci. W roku 2020 r. wpłynęło 1 zgłoszenie dotyczące podejrzenia stosowania przemocy wobec dzieci, sprawę skierowano do Prokuratury Rejonowej w Pyrzycach (zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa).

W ramach wszczętych procedur nie występowała konieczność udzielenia schronienia osobom dotkniętym przemocą w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Jedna z rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty uzyskała umowę najmu socjalnego lokalu w oparciu o zasady dotyczące pierwszeństwa w zawarciu umowy uregulowane Uchwałą Nr XXIV/184/20 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Pyrzyce (rozdział 2, § 4, ust. 2 pkt 3).

Sytuacja alienacji związana ze stanem epidemii i zasadami dotyczącymi ograniczeń w przemieszczaniu się może być wyjątkowo trudna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Informowano o możliwości skorzystania z bezpłatnej aplikacji mobilnej „Twój Parasol” która umożliwia uzyskanie wsparcia i niezbędnych informacji osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Poza materiałami edukacyjnymi aplikacja umożliwia dostęp do bazy organizacji oferujących wsparcie a także przesyłanie informacji o zdarzeniach przemocowych i możliwość szybkiego wybrania telefonu alarmowego w nagłych przypadkach. Podczas monitorowania środowisk dotkniętych przemocą przekazano i zamieszczano na stronie internetowej ośrodka informator „Plan awaryjny” opracowany przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, działającego we współpracy z ekspertkami Fundacji Feminoteka, Centrum Praw Kobiet i Niebieskiej Linii IPZ. Zawiera on informacje o możliwościach uzyskania pomocy w czasie pandemii dla wszystkich, którzy w czterech ścianach doświadczają przemocy.

Dla osób u których stan epidemii wywoływać mógł poczucie wyizolowania, bezradności, lęku, smutku, gniewu czy złości został uruchomiony telefoniczny dyżur psychologa i psychoterapeuty dostępny na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego. Każdego miesiąca zamieszczano aktualizowany Harmonogram z terminami i numerami telefonów pomocy specjalistycznej. Ponadto w Ośrodku Pomocy Społecznej pełniono dyżur telefoniczny we wtorki i czwartki w godzinach od 14.00 do 15.00 dla osób uwikłanych w problem przemocy. W zakresie profilaktyki i edukacji rozpropagowano broszury wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pt. „Jak radzić sobie z przemocą – porady psychologiczne dla osób doświadczających przemocy”, „Jak rozpoznać przemoc domową. Charakterystyka zjawiska i możliwości pomocy”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Procedura Niebieskie Karty – podstawowe informacje”.

Zarówno osoby dotknięte przemocą jak i stosujące przemoc objęte zostały wsparciem na podstawie opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy, w następującym zakresie:

1. diagnozowano sytuację i potrzeby osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
2. informowano o bezpłatnym poradnictwie prawnym oraz psychologicznym dostępnych poprzez kontakt telefoniczny i za pomocą urządzeń elektronicznych;
3. osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom przemocy udzielono kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy socjalnej, pedagogicznej, oraz wsparcia świadczonego w instytucjach i podmiotach oferujących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. podjęto działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, poprzez monitorowanie stanu bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą (te zadania realizuje dzielnicowy i pracownik socjalny) oraz działania profilaktyczne przeprowadzone w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci, młodzieży szkolnej i ich rodziców w ramach zdalnego nauczania;
5. podejmowano interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie oraz narażonych z powodu występujących form agresji. W przypadku rodzin przejawiających problemy opiekuńczo - wychowawcze objęto je wsparciem asystenta rodziny;
6. organizowano niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
7. przeprowadzono rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowano te osoby o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego, psychiatrycznego bądź psychoterapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w przypadku ich realizowania przez inne instytucje;
8. rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym poprzez uzyskiwane ulotki oraz informatory ogólnie dostępne na stronie internetowej ośrodka.

W celu opracowania diagnozy potrzeb oraz oceny problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pyrzyce przygotowano ankietę dla mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Ankieta jest anonimowa, dostępna na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach bądź w punkcie informacyjnym OPS. Ankiety przeprowadzane są od 2020 r., kontynuowane w roku bieżącym.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W PYRZYCACH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach działa w oparciu o art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez

odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności m.in. przez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Komisja powołana jest do inicjowania działań interwencyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz prewencyjnych w ramach przeciwdziałania uzależnieniu. Celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomocom rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja kieruje osoby z problemem alkoholowym do odpowiednich instytucji, następnie koordynuje i nadzoruje podejmowane działania. Ponadto Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Pyrzycach w 2020 r. odbyła 7 posiedzeń motywując do podjęcia działań trzeźwościowych i abstynencyjnych, przeprowadzono rozmowy z 26 osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu.

W ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz dla dzieci i młodzieży zatrudniono 2 psychoterapeutów. Prowadzono konsultacje i psychoterapię w Klubie abstynenta kroku w Pyrzycach z których skorzystało 15 osób. Udzielano również wsparcia przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych. Przy współpracy z pracownikami Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Kuratorami sądowymi, lekarzami pierwszego kontaktu umożliwiono lepszą dostępność osób uzależnionych i współuzależnionych do fachowej pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień. Prowadzono specjalistyczną pomoc w zakresie poradnictwa i psychoedukacji wśród grup zwiększonego ryzyka tj. wobec osób pozostających w izolacji, kwarantannie, doznających przemocy, uzależnionych od alkoholu bądź narkotyków oraz współuzależnionych mieszkańców Gminy Pyrzyce. Forma teleporad zapewniła mieszkańcom łatwiejszy dostęp do fachowej pomocy i możliwości uzyskania wsparcia, ogólnie z tej formy pomocy skorzystało 25 osób.

PEŁNOMOCNIK DS. UZALEŻNIEŃ I ZDROWIA URZĘDU MIEJSKIEGO W PYRZYCACH

W ramach profilaktyki rozdysponowano mieszkańcom Gminy Pyrzyce ulotki pod nazwą „Nie wiń osoby, która doznała przemocy, to sprawca jest winny” oraz „Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach”. Ponadto w zakresie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności dzieci i młodzieży przeprowadzony został konkurs dla młodzieży (uczniów szkół ponadpodstawowych) na etiudę filmową przeciwko mowie nienawiści i dyskryminacji „Spotkanie z Paragrafem”. Nagrodzone filmy to: „STOP HATING – NIE WARTO”, „Spotkanie z paragrafem – czyli o hejcie i całej reszcie”. „Wywiad z Hejterem”. W roku 2020 prowadzone były programy wsparcia i pomocy w formie konsultacji, poradnictwa, psychoterapii, teleporad z których skorzystało 69 os. ob. z terenu gminy.

SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W PYRZYCACH

Szkoła udostępniała materiały edukacyjne mieszkańcom Pyrzyc w postaci: ulotek informacyjnych dotyczących stosowania przemocy i reagowania na nią, plakatów zamieszczanych w centralnych częściach szkoły widocznych dla wszystkich, poprzez prezentowanie informacji na multimedialnej gazecie mieszczącej się przy głównym wejściu do szkoły. Szacunkowa liczba osób, do których dotarły w/w informacje rozpowszechnione przez placówkę wyniosła około 1200 osób. W imprezach organizowanych w zakresie profilaktyki na terenie szkoły uczestniczyło około 500 osób. W roku szkolnym 2019/2020 szkoła nie przystąpiła do programu profilaktycznego ukierunkowanego na poprawę komunikacji i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. Pedagodzy, psycholog wraz z wychowawcami klas organizowali w ramach swoich zadań pogadanki i prelekcje mające na celu pomoc, usprawnienie komunikacji między uczniami przedstawianie konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów. Indywidualne wsparcie i pomoc udzielono 3 rodzinom w tym 6 osobom w zakresie przeciwdziałania przemocy w formie: przekazania kontaktów do specjalistów i instytucji pomocowych, konsultacji, porad dla rodzin w trakcie których udzielono informacji o procedurach postępowania w sytuacjach podejrzenia przemocy. Uczniów objęto na terenie szkoły indywidualnym wsparciem pedagogicznym i psychologicznym, opiekunów objęto pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, zawodowego i rodzinnego. 7 pracowników szkoły pracowało bezpośrednio z osobami zagrożonymi i dotkniętymi przemocą, udzielona pomoc miała charakter wsparcia w rozwiązywaniu bieżących problemów. W roku 2020 instytucja zarejestrowała jeden przypadek przemocy w rodzinie.

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 2 CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W PYRZYCACH

W ramach ogólnie rozumianej profilaktyki szkoła realizowała zadanie ujęte w Szkolnym Programie Wychowawczo – Profilaktycznym. Program obejmuje m.in. promowanie bezpiecznych zachowań, w tym niwelowanie wszelkich przejawów agresji i przemocy w szkole oraz dbałość o pozytywne relacje koleżeńskie. Przeprowadzono kampanie związane z profilaktyką przemocy dla 639 uczniów: happeningi „ Dzień bez przemocy”, „Dzień tolerancji”, wystawę plakatów „ Problemy i normy społeczne”, dwie etiudy filmowe przeciw agresji „Spotkanie z paragrafem – stop hejt”, filmy udostępniono na stronie szkoły i portalach internetowych. Nie zarejestrowano przypadków przemocy w rodzinach uczniów z terenu Gminy Pyrzyce.

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 1 W PYRZYCACH

W miesiącu wrześniu i październiku 2020 r. wychowawcy klas przeprowadzili zajęcia dotyczące problemu przemocy w rodzinach, przemocy wśród rówieśników. Z uwagi na zdalne nauczanie nie zrealizowano programów profilaktycznych, zostaną one zrealizowane po powrocie uczniów do szkoły. W roku szkolnym 2020/2021 nie zarejestrowano przypadków przemocy w rodzinie.

NZOZ ESKULAP W PYRZYCACH

W roku 2020 NZOZ Eskulap realizował działania wobec 10 osób objętych procedurą Niebieskiej Karty. Informacje o występowaniu przemocy w rodzinie bezzwłocznie przekazywane były lekarzom, pielęgniarce środowiskowej i położnej, do których zapisane są osoby dotknięte przemocą. W każdym z tych przypadków przeprowadzono wizyty w środowisku, diagnozując i monitorując sytuację w rodzinach.. Od czasu epidemii Coronawirusa SARS-CoV2 placówka nie rozpowszechniała żadnych materiałów edukacyjnych, ulotek, broszur z uwagi na ryzyko przeniesienia wirusa. W ramach procedury Niebieskiej Karty przedstawiciele ochrony zdrowia udzielali osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego dot. przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy. Lekarze, pielęgniarki środowiskowe oraz położne udzielają pomocy i wsparcia w ramach indywidualnych teleporad, bądź przeprowadzają wizyty w środowisku diagnozując i monitorując sytuacje w rodzinach. Przychodnia nie prowadziła żadnych programów ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

SZKOŁA PODSTAWOWA W PYRZYCACH

W roku 2020 placówka nie zarejestrowała żadnych przypadków przemocy. Uczniowie szkoły oraz rodzice za pośrednictwem internetu otrzymali materiały edukacyjne dotyczące form i możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego na terenie Gminy Pyrzyce, przekazano harmonogram dyżurów psychologa oraz adres strony internetowej sklepu kosmetycznego Rumianki i Bratki – naturalne kosmetyki Sklep, za pomocą którego osoby doznające przemocy mogą prosić o pomoc. (www.facebook.com/rumiankiibratki/). Rumianki i bratki to odpowiedź na rosnącą w czasach izolacji przemoc domową. Akcja sklepu skierowana jest do wszystkich osób uwięzionych w domach z toksycznymi partnerami, którzy nie mają możliwości wyjścia z domu lub zadzwonienia po pomoc. Sklep działa w porozumieniu i ścisłej współpracy z Fundacją Centrum Praw Kobiet, na wiadomości odpowiadają psycholożki specjalizujące się w sprawach dotyczących przemocy domowej.

Ze względu na sytuację epidemiczną w kraju, imprezy w zakresie profilaktyki zapobiegania przemocy nie odbyły się. W szkole funkcjonuje Szkolny program Wychowawczo – Profilaktyczny ukierunkowany na poprawę komunikacji i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. Programem objęto uczniów, rodziców i nauczycieli. Program realizowano także w trakcie nauczania zdalnego i podczas kwarantanny. Ponadto realizowane były programy : „Myślę Pozytywnie”, „Międzynarodowy projekt Edukacyjny – Emocja” w ramach których objęto dzieci zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno – społeczne. Zajęcia w ramach programów realizowane były także w czasie trwania nauczania zdalnego. Szkoła prowadziła kampanie społeczne o charakterze profilaktycznym „Dzień bezpiecznego Internetu”, „Razem na Święta”, „Uniwersytet Dzieci”. Do dyspozycji uczniów szkoły i ich rodziców pozostawali dostępni pedagodzy, którzy regularnie i w razie potrzeby wspierali rodziny zagrożone przemocą.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PYRZYCACH

Wśród mieszkańców gminy rozpowszechniono dwa rodzaje materiałów edukacyjnych: „Sieć pomocy osobom pokrzywdzonym” Ministerstwa Sprawiedliwości i Funduszu Sprawiedliwości w ilości 100 szt. oraz „SOS dla rodziny” realizowane przez Fundusz Sprawiedliwości w latach 2019 r. – 2021 r. w ilości 60 szt. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną nie odbyły się żadne imprezy w zakresie profilaktyki zapobiegania przemocy. W zakresie programów profilaktycznych ukierunkowanych na poprawę komunikacji i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów zorganizowano w formie zdalnej prelekcję psychologa z Punktu Interwencji Kryzysowej dla rodzin zastępczych na temat: „poczucia bezpieczeństwa”, „radzenia sobie ze stresem”, „sposobów rozwiązywania problemów wewnątrz rodzinnych”. Nie zrealizowano programów edukacyjnych skierowanych do osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc. Wprowadzono teleporady w zakresie poradnictwa prawnego oraz psychologicznego. Podjęta została współpraca z Parafią Świętego Ottona w Pyrzycach w zakresie omawiania zagadnienia obejmującego zjawisko przemocy w rodzinie podczas nauk przedmażeńskich oraz podczas spotkań z młodzieżą. W roku 2020 z Punktu Interwencji Kryzysowej z poradnictwa prawnego skorzystało 89 osób, a z poradnictwa psychologicznego 86 osób.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W PYRZYCACH

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oferowane są następujące programy:

- Warsztaty dla dorosłych z zakresu poszerzania kompetencji wychowawczych i komunikacyjnych: „Szkoła dla Rodziców”, „Rodzeństwo bez Rywalizacji”, „Nastolatek”. Z powodu pandemii, zakazu organizowania spotkań w roku 2020 r. warsztatów nie przeprowadzono.
- Autorski program dla dzieci i młodzieży „Jak rozbroić agresję?”. Program prowadzony jest corocznie we wszystkich szkołach według zapotrzebowania. W miesiącu lutym 2020 r. prowadzono zajęcia w Szkole Podstawowej w Żabowie dla klasy IV.

Ponadto Poradnia w swojej ofercie posiada prelekcje dla rodziców, również na tematy dotyczące przeciwdziałania przemocy, problemów wychowawczych, itp. zgodnie z zapotrzebowaniem. Z uwagi na pandemię nie wpłynęły żadne zaproszenia z placówek. Na zgłoszenia szkół pracownik Poradni brał udział w spotkaniach specjalistów, na których poruszane są m.in. problemy przemocy w rodzinie. W roku 2020 odbyły się dwa spotkania w Szkole Podstawowej w Pyrzycach i jedno w Szkole Podstawowej w Okunicy. W poradni zatrudnionych jest 2 psychologów, którzy w razie potrzeby służą pomocą dzieciom i młodzieży, doznającym przemocy. Poradnia nie prowadzi statystyk odnośnie liczby osób korzystających z usług Poradni z podziałem na powód zgłoszenia się po pomoc.

STRAŻ MIEJSKA W PYRZYCACH

Straż Miejska ściśle współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach w podejmowanych działaniach interwencyjnych w środowiskach dysfunkcyjnych. W roku 2020 zarejestrowała jedną interwencję dot. przemocy w rodzinie. W związku z realizacją zadań wynikających z wprowadzonego stanu epidemii Straż Miejska nie prowadziła działań

profilaktycznych które podejmowała co roku. Zgodnie z decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego podejmowała działania związane z weryfikacją realizacji nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego w zakresie zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa Sars-Cov-2.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W PYRZYCACH

Komenda Powiatowa Policji w Pyrzycach jako instytucja odpowiedzialna za bezpieczeństwo obywateli, podejmuje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zdecydowane działania zapobiegawcze, których konsekwencją jest skuteczna reakcja wobec sygnałów przemocy w rodzinie. Analizując dane statystyczne w zakresie działań Komendy Powiatowej policji wobec zjawiska przemocy w rodzinie z 2020 r. należy stwierdzić, iż w wymienionym okresie nastąpił spadek liczby wypełnionych przez KPP formularzy „Niebieska Karta – A” w odniesieniu do 2019 r. W 2020 r. funkcjonariusze KPP Pyrzyce na terenie gminy Pyrzyce przekazali przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego 18 formularzy Niebieskiej Karty.

Z uwagi na obostrzenia wynikające ze stanu epidemii funkcjonariusze policji nie brali udziału w festynach o charakterze profilaktycznym. Na kanwie wszczętych procedur Niebieskie karty zastosowano wobec sprawców przemocy środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania a także środki nie izolacyjne w postaci: nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zamieszkanego wspólnie z pokrzywdzonymi, zakazu zbliżania się do wskazanych osób na określoną odległość, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób. Przyjęto zawiadomienia o przestępstwie, pozostałe sytuacje przemocowe były rozwiązywane w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Pyrzycach. W ramach działań wynikających z przyjętych zadań przy realizacji procedury Niebieskiej Karty funkcjonariusze policji występowali z wnioskami do Sadu Rejonowego w Stargardzie, III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sprawowanie władzy rodzicielskiej w rodzinie dotkniętej przemocą. Wobec osób stosujących przemoc w następstwie spożywania alkoholu kierowano wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Prokuratury Rejonowej w Pyrzycach celem objęcia leczeniem odwykowym.

SĄD REJONOWY W STARGARDZIE

Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie wykonywali zadania wychowawczo – resocjalizacyjne, diagnostyczne, profilaktyczne i kontrolne związane z wykonywaniem prawomocnych orzeczeń sądu w związku z przemocą. W roku 2020 na terenie Gminy Pyrzyce II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. karnych prowadził 12 postępowań wykonawczych w sprawach przemocowych, w tym 4 z terenu miasta.

Działania realizowane w roku 2020 przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Pyrzyce zbieżne były z celami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pyrzyce na lata 2018 – 2021. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które zdiagnozowano m. in. w trakcie prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki skoordynowanemu działaniu instytucji oferta pomocowa

Gminy Pырzyce w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była adekwatna do potrzeb osób wymagających wsparcia wynikających ze szczególnej sytuacji tj. stanu epidemii.

Podjęto szereg nowych rozwiązań dla realizacji działań takich jak: edukacyjne, wspierające, motywujące, poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne, prawne oraz zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i ofert wsparcia dla mieszkańców gminy. Zapewniono specjalistyczne poradnictwo poprzez kontakt telefoniczny oraz za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej. Pomimo ograniczeń organizowano w miarę możliwości posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych z zachowaniem reżimu sanitarnego, w pomniejszonym składzie a także poprzez zdalne środki komunikacji na których omawiano indywidualne przypadki i ustalano plan wsparcia dla rodzin.

Ponieważ część przyjętych w programie zadań nie udało się w pełni zrealizować ze względu na okres epidemii, w kolejnych latach realizacji programu przewiduje się podjęcie działań na rzecz służb i przedstawicieli podmiotów, które na terenie gminy realizują działania z zakresu przeciwdziałania przemocy, poprawiające współpracę na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej oraz uzależnień. Należy kontynuować działania tworzące i wdrażające system wsparcia dla odbiorców programu – osób zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy jak i osób pracujących bezpośrednio z osobami pokrzywdzonymi i z osobami stosującymi przemoc, z wykorzystaniem nowych form pracy, dostosowanych do aktualnych potrzeb.

Sprawozdanie opracowała:
Agnieszka Gajewska – Kuca
Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej
Ośrodka Pomocy Społecznej w Pырzycach

